

פרשת בשלח

אדוני השגריר!

עבדיו של מלך - חייבים להיות מכובדים ונאים. במידה והם אינם נראים ו"מצטלמים" בעיני הגויים כיאות, הם בעצם גורמים לביזוי אדונם - הקב"ה

ישראלי לקח אורח מחו"ל לטייל בשוק. משהגיעו לדוכן החמוצים, שאל הישראלי: "מה דעתך על הזיתים שלנו?"

עונה האורח: "זה נקרא זיתים? אצלנו הם גדולים פי שלושה, כמו משמש קטן". בהמשך ראו דוכן של משמשים. הישראלי: "ראית את המשמשים שלנו?"

- "זה משמש?" החזיר האורח, "אצלנו כל משמש גדול כמו אפרסק". בדוכן התפוזים חזר על עצמו המאורע כשהתייר טוען שאצלם התפוזים גדולים כמו פומלות.

ישראלי נמאס כבר להיות מושפל, לקח את החוצניק לדוכן האבטיחים, הצביע עליהם והכריז: "בוא נראה איזו מילה רעה יש לך לומר על האפונה שלנו...".

"שבת שירה". כך נקראת שבת פרשת בשלח, בה עם ישראל יוצאים ממצרים, בה מופיעה 'שירת הים', המתארת את קריעת ים סוף ועונשם המר של המצרים. במקביל, חוגגים אנו השבת את ראש השנה לאילנות, הנופל בתאריך ט"ו בשבט. מעניין לציין, שבאופן כמעט קבוע - יוצאת שבת שירה עם חג הפירות המסורת.

אנו יודעים שאין כזה דבר שיוצא ב"מקרה", אם שני האירועים הללו נופלים במקביל באותו פרק זמן - יש קשר פנימי ביניהם, אף שאינו נגלה לעין.

נפתח בשאלה: בשירת הים אמרו עם ישראל "זה קלי ואנווהו", פשוטו של מקרא: רצוני לעשות את בוראי נאה. אבל, הגמרא מפרשת את הפסוק בצורה מעט שונה: "התנאה לפניו במצוות - עשה סוכה נאה, טלית נאה".

כל מי שחושב על המשפט שאמרו עם ישראל, שואל אוטומטית: במה וכיצד יכולים בני אנוש לעשות את אלוקים נאה יותר??? דבר שני, מדוע באמת שינתה הגמרא את פירוש המשפט ששרו בני ישראל על הים?

ביאורם של דברים כך הוא: עם ישראל נוצר בעולם כדי להיות עבדיו של מלך מלכי המלכים, עבדיו של מלך - חייבים להיות מכובדים ונאים. במידה והם אינם נראים ו"מצטלמים" בעיני הגויים כיאות, הם בעצם גורמים לביזוי אדונם - הקב"ה. משום כך, צריך הקב"ה להשפיע לנו תמיד שפע גשמי ורוחני ככל הניתן, על מנת ש"נייצגו" כהוגן.

אך אליה וקוץ בה, מחמת העבירות שאנו עוברים, אנו מפסידים בעצם את השפע הרב. המערכת שברא אלוקים בעולם, מחייבת ענישת החוטא כדי לכפר על חטאו. לכן, אין ביכולתו להעניק לנו שכר מחמת המצוות שאנו עושים. זאת ועוד, שנתנית שכר בעולם הזה על מצוות ומעשים טובים - אינה מעשית! אין בכלל פרופורציה בין השכר הרוחני המגיע על מעשה טוב, לשכר הגשמי הגדול ביותר שקיים עלי אדמות.

בשל כך, אנו משתדלים להדר ככל האפשר בקיומם המעשי של המצוות, אף בדברים שאין אנו חייבים לבצעם. כגון: לקשט את סוכתנו בפריטים משובבי נפש, שהרי הסוכה כשרה גם עם ארבע דפנות וסכך

פרשת בשלח

פשוט. אך אנו מהדרים להוסיף מעל ומעבר לנדרש.

על פעולות אלו, נוכל לקבל שכר בעולם הזה, מלבד הקרן ששמורה לנו לעולם הבא.

כעת נבין את שתי הקושיות שבהן פתחנו, ונפתרן באחת: א. יהודי יכול לנאות ולהדר את בוראו, בכך שהוא משקיע בקיום המצוות מעל ומעבר למה שנצטווה. ב. הגמרא שינתה את הסברן הפשוט של המילים "זה קלי ואנוהו", כיון שרק כך נקבל שכר על ההידור בקיום המצוות בעולם הזה, כתוצאה מכך - השפע האלוקי שנקבל - יכבד אותנו כנציגיו של אלוקים, ממילא גם שמו של הקב"ה יתרומם בפי הגויים.

שירת הים ששרו בני ישראל, היוותה אקט של הודאה והכרת הטוב שלא היו מחוייבים לעשות. הם יכלו לומר "תודה רבה" ולהמשיך הלאה. אך ליבם עלה על גדותיו מעבר לנורמה והם פצחו בשירה מקרב לב.

כיוצא בזה גם אנו, ב"ראש השנה לאילנות" - צריכים לברך על הפירות שנשתבחה בהן ארץ ישראל, קרי: שבעת המינים. ישראל קדושים מהדרים להוסיף ולפאר מינים אלו, בעשרות סוגים מרהיבים מכל קצווי תבל, על מנת להראות את חיבוב המצוה לעין כל.

זהו הקשר הפנימי שייתכן בין "שבת שירה", לבין ט"ו בשבט, שבשניהם אנו מחפשים להוסיף מעל המינימום שבו אנו חייבים, הוספה זו מטרתה להעמיק את הקשר בינינו לבין בוראנו. כמו שלימדונו חכמינו: "נתינה - מולידה אהבה".

בתור שגרירי המלך, בכל נקודה ונקודה שבה אנו נמצאים, בידינו לכבדו ולהעריץ את שמו והנהגתו בפי העם, או חלילה להיפך. קידוש ד' - היא המצווה הגדולה ביותר, ומכלל הן אתה שומע לאו, שהמחלל שמו יתברך - אין לו תקנה אפילו על ידי ייסורין, עד שימות. רח"ל.

חכמי המוסר מציינים, שהתיקון הגדול ביותר לחילול ד' - הוא קידוש שמו יתברך. כי "זה לעומת זה עשה האלוקים". והמהדר בקידוש ד' עד היכן שידו מגעת, יוכל לשורר בלב שמח: "זה קלי ואנוהו!"